

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

1849 augusztus 2

Ezen a napon mindjárt délután kezdődött a híres debreceni csata, amely egy-két óra alatt be is fejeződött, még pedig a magyar honvédsereg vereségével és az oroszok győzelmével. Ez az eredmény természetes, ha meggondoljuk, hogy Rüdiger orosz tábornok vezérlete alatt mintegy 90,000 főnyi had támadta meg a Nagy Sándor honvédtábornok által vezényelt 8500 főnyi magyar sereget. Ezt a tiszteres tulsulyt még növelte azonfelül maga a terepviszonyokból származó amaz előny is az oroszok részére, hogy, mivel az ellenség Balmazújváros irányából közeledett Debrecen felé, a küzdelmet a honvédeknek az újvárosi-ut mellékén kellett felvenni, tehát teljesen nyitott területen, hol a tiszter-annyi ellenség akár az egyik, akár a másik szárnyon könnyen hajthatott végre átkaroló támadást. Ezt a bekerítő mozdulatot az orosz lovasság a honvéd sereg jobbszárnya ellen a Nagyerdő takaró leple alatt mindjárt az útközet elején meg is cselekedte, s ezzel a rövid idő óta folyó küzdelmet, mely eleinte a honvédsereg balszárnyán diadalmasan indult meg, teljes vereséggé változtatta át. Veszteségünk aránylag nagy volt: pár száz halott, ugyanannyi sebesült, 500 fogoly, 4 ágyú. De nagyobb volt ennél az erkölcsi csapás, mivel a debreceni csata elvesztése valóságos riasztó hatást gyakorolt. Az ősz Csányi László könnybefuló hangon mondotta, mikor a vereség hírére meghallotta: „Ez a vég kezdete...”

S mi, fiak és unokák, 72 év múltán, mikor az akkori állapotoknál is még sokkal súlyosabb válságban vergődünk, szinte a sirunk fenekén utolsókat hördülünk és haldokló kinjaink látomásai képen, káprázatai gyanánt nemzetünk végső földi itéletének jelenetét véljük látni és hallani: ugyanakkor kegyeletes érzéssel vándorolunk ki a hős honvédekhez, kiknek adassék mindenkor dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás. Kimegyünk pedig a megszentelt hamvakhoz nem „a vég kezdetének” elcsüggesztő, leverő, meghiúsító hangulatával, hanem egy új élet kezdésének, a feltámadás reményének telemelő érzésével.

Hiszzen, ha a kozák hordák pusztításából, az osztrák hóhérolás vérfojlamából, az aradi vár sáncainak és a pesti Újépület, Josefstadt meg Kufstein kazamatáinak Golgotájából eljutott ez a nép, az árva magyar nép, a husvéti feltámadást hirdető üres sziklasírhoz, akkor a mai meggyalázás, kirablás, feldarabolás után is jönni fog, mert jönni kell, a magyar igazság győzelmének hallelujás virágvasárnap diadalutjának

Az a honvédsereg, mely 1849. augusztus 2-ának estalkonyán megverve huzódott le Derecske felé, 71 év elteltével, tavaly tavaszon, sastollason újra bevonult a Tiszántul metropolisába és csak rajta, ezen a porából újra élemedett szittyacsapatokon, legénységén és tisztjein mulik, hogy majd alkalomadtán, mikor eljön a mi időnk teljessége, kirobogjanak innen és előretörjenek tovább a régi ezeréves határokig, kiúzva innen minden aljas rablót, külső és belső ellenséget egyaránt.

Nekünk, mai magyaroknak, a debreceni csatában nem a vereséget, nem a megfutami-tott és kijátszott igazságot, nem a „vég kezdetét” kell látnunk, hanem nemzetünk vitézségének, ezer év rettentő harcaiban szakadatlanul és példátlanul tanúsított bátorságának, minden poklok között élni akarásának és tu-

dásának hősi lelkét kell bámolnunk, magunkba szívunk és sajátunkká tennünk. Az élet örvénylő fergetegében, ahol irtózatos harc dühöng állandóan a holnapért, a máért, sőt a következő röpke parányi pillanatért is, nem az fog boldogulni, megmaradni, felülkerekedni, aki óvatos megfontoltsággal próbálja elkerülni a veszedelmeket kijátszani a tornyosuló bajokat, hanem az, aki halálmegevetéssel birokra kél azokkal, az aki támadni mer és így győzni képes.

Ti sem néztetek, nyugvó hősiak, duló csatátok előtt, hogy mindgyökötökre tiz ellenség jut, hogy bekeríthetnek benneteket jobbról és balról, hogy az enyészet vihara zug körülöttetek, hanem harcoltatok, meghaltatok, és bár legyőztek akkor titeket, végső eredmény-

ben mégis Ti győztetek. Ha jó előre meghatároztok, talán megmentettétek volna a magatok olesó életét, de esetleg elveszítettétek volna a magyar szabadság drága megújodását.

Oh, ezt a halállal, hitvány földiségünk levetkezésével, a végesnek a végtelenre való felcserelésével élni akarást és tudást, nemzetünk nagyságának, becsületének, boldogságának ezt az örökös szerelmét ültessétek át a mi lelkünkbe is köoroszlanos, dicső elődeink! Ha csendes temetőtök néma hamvai körül ezt a glóriás ajándékot hozhatnánk magunkkal, akkor — ugye-e? — nem hiába omlott véretek, se nem hiába sóhajtott utolsó ajkatok és szállt fel a hadak urához, a magyarok istenéhez, megbékélt lelketek ezen az adáz tusa napján?
Dr Bessenyei Lajos.

A szövetségi bizottság Budapesten

Budapest, augusztus 1. A szövetségi katonai bizottság hivatalosan augusztus 5-én kezdik meg működésüket. A bizottságok egyes tagjai már megérkeztek Budapestre.

Tomcsányi a hadifogoly-egyezményről

Budapest, augusztus 1. Az igazságügy-miniszter a rigai megállapodás részleteiről a nemzetgyűlés holnapi ülésén fog bejelentés formájában tájékoztatást nyújtani.

A szerbek kiűrik a megszállott területeket

Baranya, Pécs és a szegedi háromszög felszabadul - Linder Bélát kiutasítják Szerbiából

Budapest, aug. 1. Antant forrásból eredő értesülés szerint a budapesti misszió az antant főtanácsának döntése alapján a legutóbbi napokban foglalkozott véglegesen Baranya, Pécs és a szegedi háromszög kiűrésével, úgy hogy már tisztán a kiűrés határidejének megállapításáról van szó. Még e hét folyamán döntenek a kiűrés időpontjáról. Azt is hangoztatják, hogy a megszállók minden tekintetben alávetik magukat az antant tanácsa végzésének.

A nemzeti hadsereg élén Sós Károly tábornok fog bevonulni Pécsre, hogy Szent István ezer éves országának első visszatérő részét átvegye.

A szerbek kivonulásának első katonai művelete Somogyra, Baranya megszállott részének és a szegedi háromszög kiűrésének hadművelete lesz. A második kiűrés terület Pécs városa és az egész vidék Mohácsig, Vilyányig és Sikiosig. A harmadik kiűrés területét pedig a trianoni béke által megállapított végleges határig fog történni.

Mindhárom kiűrés területet három nap alatt fogják kiűriteni, s minden mozzanatát egy tíz tagú antant bizottság fogja ellenőrizni.

Szerb részről is megtörtént minden intézkedés; Linder Bélát már a hét folyamán kiutasítják a megszálló hatóságok.

Az orosz szovjet összeomlása

Hága, augusztus 1. A hollandi bankárok olyan híreket kaptak, hogy az oroszországi szovjetrendszer fenntartása lehetetlen. A kommunizmus összeomlott és a katasztrófát még Nyugateurópa segítsége sem tartóztathatja fel. A szocialdemokraták Lenin és Trockij eltávolítását, valamennyi párt képviselőiből parlamentáris kormány megalakítását és a sajtószabadság helyreállítását követelik.

Hadsereg az éhezők ellen

Reva, augusztus 1. Az orosz határon át érkező utasok megdöbbentő leírásokat adnak Oroszország belső állapotáról. Irkuezk felé a vetés teljesen kiaszott, aratás nem lesz. — A vasutakon garmadában vannak az éhezők lakosok. Az orosz nép szenvedése rettenetes; a vonatokat megtámadják. A szovjetkormány 11 lovas és gyalogos hadosztályt küldött az éhezők ellen, akik Moszkva felé vonulnak.

A rigai hadifogoly-szerződés

December végéig hazajönnek az összes foglyok - A népbiztosokat adjuk értük cserébe

Bécs, aug. 1. Magyarország és Oroszország között július 28-án szerződés jött létre a Kopenhágában 1920. május 29-én kötött előzetes egyezmény alapján a hadifoglyok és az internáltak kicserélésére vonatkozólag.

Magyarország kötelezi magát, hogy 400 egyént, akik egy előterjesztett névjegyzékben fel vannak sorolva, szabadon bocsájt és kívánságukra megengedi nekik, hogy Oroszországba távozhassanak. A jegyzéken szerepelnek a volt népbiztosok nevei is.

Oroszország viszont szabadon bocsájtja az eddig fogvatartott magyar tiszteket és pol-

gári internáltakat. Azok, akik Oroszországban, illetőleg Magyarországon akarnak maradni, ebben a szándékukban nem gátozhatnak meg.

A bírósági ítélet alapján fogva tartottak csak a büntetés kitétele után részesülhetnek a szerződés nyújtotta kedvezményekben. A kölcsönös kicserélésnek ez évi december hó 31-ig végbe kell menni.

A szerződést Rigában kötötték meg Oroszország lettlandi követe, Hanetzki és a magyar kormány megbízottja, Jungertő miniszteri osztálytanácsos. (N. F. P.)

Szabolcs vármegye a magyar kulturáért

Alapítvány a Tisza-internátusnak

Szabolcs vármegye törvényhatósága átértette és a magáévá tette azt az átfogó gondolatot, hogy országunk megszállott részeit s magyar nemzetünk elszakított fiait első sorban az által tartjuk meg magunknak, ha ebben a nekünk meghagyott Darabországból magasabb rendű kulturát fejlesztünk, mint a szomszédoké. A magasabb kultúra ellenállhatatlan vonzóereje nem engedi elrabolni idegen, ellenséges járom alatt nyögő magyar testvéreink lelkét, s az hódítja vissza más aiku polgártársainkat, akik ma már csaknem kivétel nélkül kiábrándultak a „felszabadított” önzetlen testvériségéből.

A trianoni fércmü Debrecen egyelőre hátrászeli várossá s így a magyar művelődésnek legfontosabb végvárává tette. Debrecennek a kulturintézményei s ezek között is első helyen az egyeteme átvilágítanak a demarkációs vonalon s mint világító tornyok kalauzolják hozzánk az elkárhozásra, az elfajzásra ítélt magyar lelkeket. Debrecennek több évszázados fényes múlt áll a háta mögött. Az ország egyik legrégebbi nyomdája, az ősi kollégium, állandó színésze s legujabban egyeteme viszi előre a művelődést s küzd azért a helyért, ami a magyarságot a művelt népek családjában megilleti.

Országos mozgalom indult meg a debreceni tudományegyetemen felállítandó Tisza-in-

ternátus létesítése érdekében. Közületek és egyesek versengve hozzák meg áldozatukat a nemes cél érdekében. Ezek élére legjobban odaállott Szabolcs vármegye magyar közönsége is. Magához és a szép célhoz méltó elhatározásáról a következő távirat érkezett ma Pokoly József egyetemi r. tanárhoz, a debreceni Tiszazsoly rektorához:

Szabolcs vármegye törvényhatósága júliushó harmincadik napján tartott ülésében egyetemi internátus céljaira négy százezer koronás alapítványt tett s a termény gyűjtést a vármegye területén elrendelte, Midőn e határozatukat örömmel hozom tudomására egyben kérem, hogy fogadja őszinte tiszteletünk megnyilvánítását. A vármegye közönsége nevében Mikecz István alispán.

Hisszük, hogy a nemes példát számosan fogják követni. Magyarország területi épségének, évezredek megszentelt határainak visszaszerzésének szent ügyét visszük előbbre minden fil érrel, amit a magyar kultúra fejlesztésére áldozunk!

Enyhült az angol-francia ellentét

London, augusztus 1. (Reuter) Az Anglia és Franciaország közt fennforgó ellentét lényegesen enyhült. A félreértéseket eloszlatták és kielégítő módon tisztázták. E szerint úgy látszik, hogy a legfelsőbb tanács augusztus 4 én összeül.

London augusztus 1. A legfelsőbb tanács összeülése kérdésében az egyezségi konferenciát augusztus negyedikén tartják meg, amelyen Anglia részéről Lloyd George, Lord Curzon és Balfour vesznek részt, kik szerdán Párisba utaznak. Állítólag a lipcei ítéleteket is napirendre tűzik.

D'Annunzio fiumei kalandja

Trieszt, augusztus 1. D'Annunzio a fiumei legionárius csapatokat felszólította, hogy a Baross-kikötőt végső lehelletükig védelmezzék s azt igéri, hogy a végveszélyben ő is ott fog meghalni az arditokkal együtt.

A Petőfi Dalkör

augusztus 6-iki dal- és táncestélyére felhívjuk olvasóink figyelmét. Ez a hangverseny valóságosan esemény számba fog menni, amint a program egyes számaiból látjuk. A prologót dr. Balla Gerőné Vass Jolán urnő mondja, ki nek művészi előadó képességeit jól ismeri a közönség. Megrázó erővel fogja felidézni Petőfi szellemét abban a prologusban, amely maga is, úgy tartalmánál mint formájánál fogva, elsőrangú irodalmi alkotás. Nagy Vilma csodaszép zongorajátékát azóta, hogy a legfelsőbb zenei iskolákat oly fényes sikerrel elvégezte, most lesz először alkalma hallani a nyilvánosságnak. A dr. Szilágyi Imre muzsikájáról felesleges bővebben szólni. Hiszen köztudomású, hogy ma nincs az országban a magyar dalnak nála hivatottabb és elbűvölőbb interpretálója. Akik hallották már valaha az ő hegedűjéből sirva felzokogó édes-bus magyar dalokat, azok bizonyára örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy ismét hallják. Akik pedig még nem hallották, el ne mulasszák e ritkán felcsendülő melódiákban megfürösztetni, felüdíteni az élet küzdelmei közt megfáradt lelküket. Zámory Sándor, a kollégium új széniora Kozma Andor örökszép költeményt: a „Karthagói harangokat” szavalja el. A vers is, az előadó is sokat ígér. Kiegészíti mindezeket a dalárda három szép éneke. A szerencsésen összeállított műsort reggelig tartó tánc követi a Magyarok muzsikája mellett. A közönség jól teszi, ha az aránylag olcsó jegyeit idejében biztosítja Márton Gyula vagy Vitárius Sándor üzletében.

NAPI HIREK

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Miskolc Lajos főispán hivatalos elfoglaltsága miatt a közigazgatási bizottság legközelebbi ülése augusztus hó 6-án szombaton délután 4 órakor fog megtartatni.

— **A rendőrfőkapitány hivatalában.** Sággy Lajos rendőrfőtanácsos, szabadságáról visszatérve, tegnap már átvette a debreceni rendőrfőkapitányság vezetését.

— **Magyarország külföldi képviselői.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara értesíti a kereskedő és iparos érdekeltséget, hogy a keresk. m. kir. miniszter megküldötte a külföldi magyar képviselők részletes személyi adatokat tartalmazó jegyzékét, amely a hivatalos órák alatt megtekinthető a kamaránál. Esetleges felvilágosítások irásban is kérhetők.

— **A muzeumi igazgató a főispánnal.** Hétfőn délelőtt Zoltay Lajos muzeum igazgató Miskolc Lajos főispánnal hivatalosan tiszteltgett, mely alkalommal ismertette a főispán előtt a városi muzeum jelenlegi állapotát.

— **Magyarország angol adósságai.** Az angol alsóházban Thomson kijelentette, hogy Magyarország angol adósságai 3 és fél millió fontot tesznek ki. A Magyarországon levő angol tulajdon értéke tíz millió, mely utóbbiban ejtett esetleges károkat meg kell téríteni. A magyar vagyon egy részét az angol kincstár lefoglalta.

— **Sulyos ipari válság Csehországban.** Az egész Csehországban és a Felvidéken pusztító ipari pangás egyre veszedelmesebben jelentkezik. A gömörmezei vasgyár, amely több mint 600 munkással dolgozott, már hónapok óta a legsúlyosabb válsággal küzdött, úgyhogy a múlt hét közepén a gyár vezetősége közölte 600 munkásával, hogy képtelen őket tovább foglalkoztatni, miért is valamennyiüket elbocsátja a munkából. Az ipartelepeken a munkások hangulata változatlanul elkeseredett.

Feloszlatják a szerb kommunista pártot

Bécs, augusztus 1. Zágrábról jelentik: Jugoszlávia a legélesebb eszközökkel üldözőbe vette a kommunistákat. Eddig nem kevesebb, mint 3000 kommunistát tartóztattak le és az egész kommunista sajtót megszüntették.

Sok esetben a letartóztatásoknál véres összeütközésre került a sor. Sarajevóban lerombolták a munkások otthonát és levél-

— **Az elepi gázkutak.** A városi tanács megbizta Acz I Géza főmérnököt, hogy vizsgálja felül az elepi gázkutakat, s a gáz felhasználása tárgyában sürgősen jelentést tegyen.

— **Árverés az ohati városi földekre.** A városi tanács a belső ohati 3850 katasztrális holdnyi városi birtok bérbeadására augusztus 16-án nyilvános árverést tart. Az árverés két alternatíva szerint tartatik. Az egyik szerint ugyanis a város 3 évre adná bérbe a birtokot pénzért; a másik alternatíva szerint 12 évre és pedig terményért, még pedig holdját évi 1 métermázsa buza bérért. Az árverés iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Segélyt kapott a városi muzeum.** Dr. Vass Károly tb. tanácsnok a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy az országos muzeumokat segélyező egyesület a debreceni muzeum részére 20 ezer korona segélyt utalt. A tanács a bejelentést köszönettel tudomásul vette, egyben felhívta a muzeum igazgatót, hogy az összeg hovaforditása felől intézkedjék.

— **A pionir barakkok.** Rostás István községi előljáró a tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy a pionir barakkokat legutóbb a katonaság átadta a városnak. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben felhívta az előjáróságot, hogy a barakkok közbiztonságáról gondoskodjék.

— **A pályázatokat újra kiírják a zenedében.** A városi tanács, mint azt megírtuk, a zenedében megüresedett két tanári állásra pályázatot hirdetett. A pályázati határidő végére az állásokra többen pályáztak. A beérkezett kérvényeket a napokban a zenedebizottság felülvizsgálta, de a pályázatot meddőnek találta. Ezt dr. Vass Károly tb. tanácsnok bejelentette a városi tanács tegnap délelőtti ülésén. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy a pályázatokat újra megfogja hirdetni.

— **Az Ébredő magyarok** egyesületének II. kerületi ale csoportja szerdán, augusztus 3-án délután 6 órakor Péterfia-utca 76. szám alatt közgyűlést tart, melyre a tagok ezenel meghívotnak.

— **A macsi iskola kulturpocsolya.** A népjóléti miniszter legutóbb, mint jeleztük is, leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez, melyben elrendeli, hogy az összes tnyvai iskolák, a gyakori gyermekbetegségekre való tekintettel a tisztí orvosok által vizsgáltsanak felül. A vizsgálat most folyt le, mely szerint a macsi iskolában botrányos rosszak az állapotok. A tisztí orvos jelentése szerint az iskola sötét, rossz levegőjű, a padozata pedig ki van rothadva. A városi tanács tegnapi ülése a tisztí főorvos ezen jelentésével behatóan foglalkozott és tekintettel arra, hogy a macsi iskola fenttartási költségét az állam és özv. Steinfeld Mihályné közösen viselik, az iratokat a városi tanács áttette a királyi tanfelügyelőségnek.

— **A r. kath. szegényház teteje.** A római katolikus szegényház gondnoksága arra kérte, a várost, hogy a szegényház épületének tetejét ami igen rossz állapotban van, javíttassa ki. A városi tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy az e célra rendelkezésre álló 4000 korona fedezethez képest a javítást végeztesse el.

— **Uj zsidó egyesület.** Az izr. szent-egylet alapszabályzatát beterveztette a városi tanácshoz. Most a városi tanács a szent-egylet alapszabályzatát jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez.

— **A strand halottjai.** A dunai fürdőzősnek Budapesten 8 halottja volt a vasárnapi napon.

tárukat felégették: Spalatóban is véres összeütközés volt a nacionalisták és kommunisták között.

A jugoszláv nemzetgyűlés törvényes uton a kommunista pártot az államra nézve veszedelmesnek jelenti ki és feloszlatja, az 50 kommunista képviselő mandátumát pedig érvénytelennek nyilvánítja.

— **Ferencsics őrmester meghalt.** Ferencsics László őrmester, akit pénteken reggel a villamos halálosan összegázolt, vasárnap délelőtt 10 órakor a csapatkórházban sérüléseibe belehalt. Temetése ma délelőtt lesz katonai parádával.

— **A barakkok állami kezelésben.** A belügyminiszter értesítette a várost, hogy azokat a barakkokat, melyeket a közelmúltban szükséglakásoknak alakítottak át, 8 évi időtartamra kezelésbe veszi és hogy az államépítészeti hivatal fogja beszélni a barakklakások bérösszegét. A belügyminiszter ez intézkedése, tegnap szöbe került a városi tanács ülésén, de a tanács ide vonatkozólag érdemi határozatot nem hozott.

— **Az abnormis hőség** ellen nemcsak nálunk védekeznek az ingujjban járással, hanem Párisban is, ahol a férfiak még frakkhoz is puha inget hordanak nyakkendő nélkül. A hölgyek kivágott, lenge ruhája alatt alig néhány szalagot tesz ki a fehérnemű s az áttört harisnya és mezitlábba huzott szandál általános divat.

— **Munkások szerenádja a Kormányzónak.** A Máv. északi főműhelye munkásainak dalárdája vasárnap a Kormányzónak szerenádát adott. A Himnusz után több dalt énekelt el, amit a Kormányzó és családja a kastély erkélyéről hallgatott végig. Ezután magához kérte a dalárda karmesterét és két tagját, kiknek köszönetét fejezte ki és hosszasan elbeszélgetett velük.

— **Hírek a rendőrség keréből.** A belügyminiszter **Deák Lajos** tart. hadnagyot és **Kovács Gyula** rendőr-díjnokot a debreceni rendőrkörülethez hivatali segédtszettek névezte ki, dr. **Huber Jenő** rendőr s. fogalmazót pedig a beregsurányi kirendeltségtől a hajduszoboszlói kapitánysághoz helyezte át.

— **A közmű-elődési könyvtár faszükséglete.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén felvetődött az a kérdés, hogy a közmű-elődési könyvtár igazgatósága havi két öl tüzfát kíván a könyvtár részére biztosítani. A városi tanács, mivel a kért famennyiséget a számvevőség soknak találta, a kérelmet elutasította, annyival is inkább, mert ma még maga a városi tanács sem tudja, hogy mennyi tüzfát fog a télen rendelkezésére állani.

— **Méheket kér a város.** A belügyminiszter legutóbb arról értesítette a városi tanácsot, hogy a földmivvelésügyi miniszterium a városi szegényház részére méheket és kaptárokat utal. A kaptárok már meg is érkeztek, azonban a méhek még oda vannak. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén úgy határozott, hogy felír az illetékes miniszteriumhoz, hogy az ígért méhecskék mielőbb megérkezzenek.

— **Őrszobát a Múzeum épületébe.** Mióta a rendőrség államosítva lett, azóta a múzeum elől elhelyezték a rendőrszemét. Most **Zoltay Lajos** múzeumigazgató a rendőrszem vizszaállítását kéri, tekintettel arra, hogy a múzeum jelenleg nincs elég biztonságban. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén felmerült a múzeum igazgató kérelme és a városi tanács ez ügyben úgy határozott, hogy ilyen értelemben megkeresi az állami rendőrség debreceni kapitányságát.

— **Az erdélyi zsidók** nevében **Strauche** zsidóképviselő az oláh parlamentben kijelentette, hogy a zsidók készek Románia hű állampolgárai lenni, amint azok voltak az osztrák-magyar monarchiában is.

— **Fényüzési adó befizetése.** A munkatorlás elkerülése céljából a július hónapban beszédett fényüzési adónak az állampénztárba leendő beszállítására néve a debreceni m. kir. állampénztár a következő határnapokat állapította meg: augusztus 3-4-én a fényüzési vállalatoknak minősített összes kávéházak, cukrászdák, éttermek, tejszarnokok, valamint a különleges fényüzési vállalatoknak minősített orfeonok és kabarék; 5-én A, B, C, D. beüvel, 6-án E, F, 8-án G, H, I, J, 9-én K, L, 10-én M, N, O, P, 11-én R, S, 12-én T, U, V, Z betűkkel kezdődő általános fényüzési cikkekkal foglalkozók fizethetik be a fényüzési adót. Az elmaradottak szintén 12-én fizetnek, azonban elmaradásukat igazolni tartoznak. Felhívtnak az adózók, hogy a határnaphoz saját érdekükben szigorúan alkalmazzanak, mert egy rendbontó az egész sorrendet megzavarja és azon célt, hogy a hosszas várakozásukat meggátoljuk, lehetetlenné teszi. Az, ki a város határnap után szállítja adóját, a törvény szerint még 50 százalékos adópótlékot tartozik fizetni. M. kir. állampénztár.

Az Ébredők a debreceni csata mai évfordulóján

Délután kivonulnak a honvédtemetőbe

Az ÉME debreceni csoportja a város által rendezendő hivatalos ünnepélyen nem vehet részt, hanem a hősök emlékének külső ünnepélyen óhajt áldozni és a szombati közgyűlésen pár pere alatt összegyűlt összegből díszes koszorút helyez a negyvenkilences hősök sírjára. Az egyesület felhívja tagjait, hogy kedden délután pont fél 3 órakor a Péterfia 76.

sz. helyiségben feltétlenül teljes számban jelenjenek meg, ahonnan a honvéd temetőbe vonulnak ki. Lehetőleg mindenki hozzon egy pár szál virágot is, amelyet a hősök emléke tiszteletéül a sírra fognak helyezni.

Az ünnepi beszédet dr. **Iványi Béla** egyetemi tanár, az egyesület elnöke fogja tartani.

— **Katonatemetés** Tegnap délután temették el a tragikus véget ért **Hellig Ferenc** főhadnagyot a Csapatkórházból teljes katonai pompával. A tiszti és legénységi küldöttségek és nagyszámú résztvevő közönség kísérte ki a fiatal tiszti holttestét az állomáshoz, ahonnan Budapestre szállították, végső nyugalóhelyére.

— **Vissza a Hortobágyra.** A **Hajduböle** hasábjain nemrég néhány debreceni művész kellő értékére szállította le **Szepesi György** kanászbojtar östebetségét, amelyet önmaga és **Istvánffy** festőművész hirdettek. Ugyanez a **Szepesi** most azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy a Hortobágyon boesásson rendelkezésére egy szobát és ellátását is a város fedezze. A tanács, tekintettel arra, hogy **Szepesiről** több szaktekintély megállapította, hogy négyesztendei tanulása után nem produkál többet, mint amennyit a közepes képességű növendékek szoktak, a kérelmet elutasította és egyszersmindenkorra 500 koronát szavazott meg neki.

— **Megszűnt a Korpaközpont** ügyköre, felszámolása elrendeltetett. A felszámolás végrehajtása és a központ ügyeinek végleges lebonyolítása iránt a földmivvelésügyi miniszter intézkedik.

— **Postás táncestély.** A m. kir. posta és távirdaaltisztek **Demkó Jenő** posta és távirda főigazgató védnöksége alatt augusztus 6-án, szombaton este az Aranybika dísztermében a postás övvegyeket és árúkat segélyező egyetük javára, dalegyletük, valamint a zenekar közreműködésével, hangversennyel, világposta, szépségverseny, konfetti csatával egybekötött reggeli tartó tánemulatságot rendeznek, melyre ezúton tisztelettel meghívja az érdeklődőket a rendezőség. Belépti díj: személyi jegy 40 K, páholy (5 személyre) 170 K a vigalmi adóval együtt. Felülfizetések tekintettel a jótékony célra köszönettel fogadhatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az estély kezdete pontosan este 7 órakor. Jegyek válthatók utalvány-, csomag- és a levélkézbesítő altiszteknél.

Az elnöki szék

Budapest, augusztus 1. A nemzetgyűlés elnöki székének betöltése kérdésében a kormányhoz közel álló körökből kijelentették, hogy a kormány legszívesebben látta, ha a pártok maguk döntenének ebben a kérdésben és oly elnököt választanának, akinek személye garancia arra, hogy a kormányt az elnöki székéből meglepetések ne érhessek.

Rakovszky volt elnök ma délután két lap munkatársa előtt tett kijelentéseket. Az egyiknek azt mondta, hogy semmiesetre sem fog nyilatkozni, a másiknak pedig azt, hogy holnap okvetlenül felszólal.

Tiltakozás az elszakítás ellen

Budapest, augusztus 1. Csajta, Incéd és Szentpéterfa horvát lakossága dunántúli községek sürgőnyileg bejelentették legerélyesebb tiltakozásukat az ellen, hogy édes magyar hazájuktól elszakítsanak és a reájuk nézve idegen nyelvű és fajú Ausztriához csatoltsanak.

Aszály a Bánságban

Grác, augusztus 1. A Bánságban az aszály katasztrófális jellegűt. A jugoszláv földmivvelésügyi miniszter a gabona kivitelét korlátozni szándékozik.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

A szerb kommunisták merénylettervei

Grác, aug. 1. Belgrád mellett egy horvát munkást tartóztattak le, aki bevallotta, hogy a Párisból visszatérő régensherceg ellen kellett volna merényletet elkövetnie. Ugyancsak Belgrádban elfogtak egy embert, akinek **Pribiesevics** miniszter ellen kellett volna merényletet elkövetni. Beismerte, hogy a régensherceg és **Pasic** miniszterelnök ellen újabb merényleteket terveztek.

Módosítják a sévresi szerződést?

Páris, augusztus 1. A „Journal” nem tartja valószínűtlennek, hogy török vagy görög részről meg fogják kérni a legfelsőbb tanácsot a közvetítés érdekében. Még azt is állítják, hogy mindkét hadviselő állam egyidejűleg kérheti ezt, és ez esetben a legfelsőbb tanács megváltoztatja a sévresi szerződést.

Albán felkelés

Bázel, augusztus 1. Az albán felkelés oly mérveket öltött, hogy a délszláv ezred parancsot kapott a közbelépésre. Az albán—délszláv határon élénk harcok folynak.

SPORT.

FTC comb.—DTE 2:0 (0:0). Bíró Nyul Dezső. 2500 néző. A debreceni közönség élénk érdeklődés mellett folyt le a DTE pályafelavató ünnepe. Izlésesen kidiszitett kapu s nézőter fogadta a megjelenőket, kiknek soraiban **Miskolczy** főispán, **Csóka** polgármester urakat lehetett látni. Magoss **György** DTE elnöke a pontban 6 órakor megjelent FTC s DTE játékosoktól körülvéve rövid beszédet intézett a közönséghez. Hála köszönetet mond a főispánnak, a polgármesternek és a városi tanács tagjainak, kik megjelenésükkel az ünnepély fényét emelték; a megjelent sportközönségnek, kik az ünnepségükben résztvesznek; az FTC-nek, kik idejvetelükkel a sportügynek is áldozatot hoztak. Ezután átadja a pályát a rendeltetésének. Hatalmas éljenzés közepette ruja ezután a ciklofot, amivel a küzdelmek sorozataira átdatott a pálya. Egy-egy 7 órakor a bíró sípjára a következő két csapat áll fel:

FTC	Polgár			
	Takács	Hungler III.		
	Szabó	Wilhelm	Fuhrmann	
Héger	Kelemen	Guttman	Potya	Wiener II.
Daivas	Kaiser	Kun	Tárkányi	Barta
	Simon	Gerő	Urbanovits	
		Rott	Maister	
DTE	Szabó			

Már maga a felállás erős csalódást okozott, mert összesen csak 4 első csapatbeli játékos vett benne részt. Ez mutatta mindjárt, hogy az FTC mennyire lebecsülni ellenfelét. Hogy félgözzel játszva is megverte, az igazat adott feltevésének. Sok és komoly munkára van még a debreceni csapatoknak szüksége, hogy ezt megdöntsék. A játék maga senkit sem elégitte ki. A FTC csapatában egyedül **Takács** mutatott be a valódi csapatban játszani szokott stílust. Majdnem mindig a félvonalnál állott s onnan küldte vissza hatalmas rugásaival a hátrakerült labdát. Egyikben **Szabónak** kellett is fognia. **Hungler III.** helyett is ő dolgozott, ki csak tacesra rugta — ha nem volt szabadon — a labdát. Fedezetorban **Szabó** mutatott szép és **Fuhrmann** igen agilis játékot **Wilhelm** nem elégitette ki helyét, nem tudta betölteni. Csatársorban **Potya** lazsált, még így is remek, de kényelmes játékot mutatott, **Wiener II-t** szöktetve sokszor veszélyes volt. A kettőjük rugásait, cornerjeit s gyakori szabadruzsáikat nem kísérelte siker. **Guttman** a helyén nagyon könnyű volt, **Kelemen** már jobb volt, csak sokat primadonnáskodott, ellenben **Héger** bemutatta, hogy igen gyors futású szökésre mindig kész veszedelmes csatár, akit kár, hogy a csapat elhanyagolt.

A DTE ben **Szabó** igen szép védéseket végzett, melyet a közönség honorált is. Kívülre csak **Meister**

Játéka volt elismerésre méltó s dicséretes. Simon és Urbanovits láncolatlanok voltak s hogy akciójukat nem kísérte mindenkor siker, ellenük klasszis fölényein mulott Rott a luflok nagy embere volt tegnap, ami elfogultságának tudható be. Héger a fején keresztül emelt labdával szökött leggyakrabban. Gerő tehetetlen volt s még Guttmannt sem tudta fogni. A csatársor keveset s rosszul dolgozott, mert akciójukat a zöldfehérek megbénították. Nagy általánosságban lanyha menetű egy kapu játék foly, melyet itt ott kicsillanó lerohanások, off sied s szabadrúgásból keletkezett felszabadítások tették változatossá.

Kezdet után 2 p.-ben Potya, majd 8 p Wiener lövését Szabó fogja, de kijevi s rugással sikerül taccsra menteni. 10 p Kelemen lövését, 11 p Guttman szabadrúgását lapufa fogja. 13 p Tárjánvi által lüdtett első DTE lövés kapu mellé jut. 17 p Héger gyönyörű sprinttel félpályáról lefut, azonban kapu fölé emel. 20 p Meister remek ugrása, ki labdsért utva, Guttman keresztülugorva ment. A közönség tapsal honorálja, a bíró azonban nincs ezen a véleményen. A megfált szabadrúgást Potya mellé küldi 23 p Darvas Takácsot kicsi leve, mellette elhur, azonban 2 m hibáz, erre rövid kavarodás s Barta, majd Kaiser Polgárnak rugják a labdát, ki azt küli. Egyetlen gól helyezte ez volt a DTE nek. A Wiener által 26 p-ben lött korrert Szabó küli, a labda Potyához jut, kinek klasszis csavart fejesét az ügyesen helyezkedő kapus teszi ártalmatlanná. 32 p Wiener lövését kivédve, a labda Wilhelmhez kerül, ki kapufának rugja, 37 p Wiener csodaszép csavart lövése Szabó szakmánya lesz.

Ujrakezdet után FTC-lőény teljesen kidombródik s DTE a kapuhoz szegeződik. 4 percben Kelemen szép gólt lö, bíró azonban off si d címén nem érvényesíti. 8. percben korrer rugáshoz Potyát reklamája a közönség, ki azt siker nélkül rugja is. 18. percben Potya tiszta helyzetből 10 lépérről mellé lö. Dotya később Héger erős lövését kijevi s csak Rott ügyességének felcsillanása bírja a gólt menteni. Állandó ostrom után a 26. percben Barta félpályáról lefut az elkalandozott Hungler hibájából, de Polgár korrerre ment. 30. percben a kapu előtti kavarodásból esik az első gól. Utána Kelemen, majd kétszer Héger mellé lönek. A 34. percben lövi Szabó 20 méterről a bal felső sarokba védhetetlenül a második gólt. 36 p.-ben Potya lövése kapufát ér. 38. 39. és 40 p.-ben három korrer jön, mire a bíró lefújja a játékot. A második féldőben a pálya portfellegében volt, mely a játékosokat bizonytalanná tette. A mérkőzés kétszer 40 p. volt.

Göteborgi magyar dícsőségek A Stockholmba küldött atléták egyrésze vasárnap Göteborgban versenyezett, vol ismét győzelmet arattak. Öregbitve ezáltal a magyar hírnevet. 200 m. síkfutásban 1. Kuruczy (MTK), 2. Gerő (KAOE) 22.4 mp. 3000 m. síkfutásban 1. Némethy (FTC) 9 p. 34 mp. 3000 m. síkfutásban 1. Christerson. 2. Lundström. 3. Solymar. 4x200 m. staféta és 4x400 m. stafétákban 1. Budapest. 1000 m. síkfutás 1. Lundgran 2 p. 35.5 mp. 2. Fogel (KAOE) 3. Benedek (MAC).

SZINHÁZ.

Buday Ilonka, aki néhány napig itthon volt, ma hajnalban ismét visszautazik Budapestre, ahol a Colosseumban fog játszani. Partnere Galetta lesz.

Színészek nyaralása. Nádossy István Holicson üdül bátyjánál, Bodún Margit pedig — aki jelenleg Debrecenben van — vidéki turát rendezett s ennek befejeztével Savanyukutra utazik. — Cs. Gyulay Gizi, akinek mérgezési esetéről a napokban adtunk hírt, a gyógyulás útján van s már a szanatóriumot is elhagyta.

Rubinyi Tibor, az új hősszerelmes a magánéletben sem tudja levetkezni a hősi maszkot. Legalább is erre vall az a pozsonyi híradás, hogy Losoncon, ahol a kassai magyar társulattal játszott, az egyik lap szín kritikájával véres verekedéssé fajult afférja támadt egy reá nézve épen nem hízegő kritikából kifolyólag.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Vigszínház-mozgóban ma 7 és 9 órai kezdettel a „Bronzvölegény“ című nagy amerikai filmujdonosság 6 felvonásban, a legjobb amerikai filmművészekkel és a Fogadalom című drámai történet kerül bemutatásra. Az utóbbiban Sacy von Blondel és Tury Elemér játszik a főszerepeket. Ezzel a műsorral két gyönyörű sláger kerül a közönség elé. — A Vigszínház-mozgó igazgatósága pazar bőkezűséggel ontja a legnagyobb kaliberű műsorokat az impozans nagyszíni színházban, ahol kellemes, hűs és szellőztetett a levegő. Ma az összes mozgó színházak között csak s Vigszínház-mozgó tart előadást. A helyárák ugyanazok, mint az Apolló helyárai.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 8.

A tőzsde

Zürichi zárolás aug. 2. (MII.) Berlin 760, Holland 188. — Newyork 610, London 2177, Páris 4605, Milánó 2530, Brüsszel 4460, Kopenhága 93. — Prága 760. — Budapest 157 1/2, Zágráb 350, Bukarest 770, Varsó 30, Bécs 0'70, Osztrák lebeltyeg 65.

Budapesti zárlat aug. 2. (MTI) Magyar hitel 1630 Osztrák hitel 650, Angol-Magyar bank 785, Leszámit bank 740, Magyar-Olasz bank 317, Jelz. hitelbank 260 Keresk. bank 6400, Pesti hazai első 19700, Borsod-miskolci 3670.

Valuták. Napoleon 1230-50, Angol font 1280-1300, Dollár 390-400, Francia frank 3250-325, Márka 480-490, Lira 1600-1640, Osztrák kor. 40-41, Rubel 53-54, Lei 490-500, Sokol 490-95, Svájci frank 6200-75, Korona dinár 860-880, Frank dinár 830-50, Lengyel marka 17-18.

Terménytőzsde. (aug. 1) Buza 1375, nyirvidéki 1400, roz 1090, nyirvidéki 1075, sörárpa 1570, takarmányárpa 1123, zab 1350, ózab Budapest 1380, a tengeri üzletlen volt. névleg 1400, köles 950, fehér bab Budapest 1425, Repce 1675, löhere és lucerna nagyon szilárd. Biborhere 22, korpá Budapest aug-ra 825, napraforgó. len. kender tartott, kötés elvéve fordult elő.

Pró hirdetések.

Birtok

Egyetem Gazdasági Akadémia között (vasutállomás) négy szobás tanyával, épületekkel 200 holdas fekete homok fölösbe azonnal kiadó. Bővebbet Bankó gyvénél Csapó-utca 19. délutánonként.

Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Rathnyai-utca 22. Telefon 1265.

Debrecze i Gazdák Bankja Részvénytársaság Kossuth utca 17. Kölesőnket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és berbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Forgács István művészi kádogos-u.

Mangalica tenyészképes kanomat ajánlom a közönség figyelmébe. Esetleg eladom Péterfia 26

Gyermek kocsi eladó Péterfia 26 alatt.

Molykár ellen szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT. MANN Piac-utca 42.

Nagyon jó fej s tehenet tartásra kiadok fele tejt megbizható jó helyre Értekezhetni Vár-utca 8. délután 2-4 óráig.

Rizkancsok felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Kocsiat ki háznester is lesz, továbbá egy majortost keresek. Jelentkezhetnek Vár u. 8 sz. délután 2-4 óráig

Makulatura 8t kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Szörmevel bélt városi bunda és békebeli szakett öltöny jutányosan eladó. Cím a kiadóban.

Dezső László

ingatlanforgalmi intézete és bankirodája Maróthy-utca 19. Fennáll 14 év óta.

Keresek megvételre földbirtokot az ország bármelyik részén 10-2000 holdig. **Keresek** földbirtokot parcellázásra 10-5000 holdig. **Keresek** bérletbe 15-1600 holdig.

Eladó mattháloszobabutor, mely áll: 2 matt ág, sodrony betét és matrácál, 2 matt sifon, két ajtó, 2 éjjeli szekrény márványlappal, 1 ebédlő szekrény márványlappal, 1 ebédlőidény bordóplüss és persabehuzással, 1 tükör aranyozott kerettel, 1 asztal 4 székekkel. **Dezső László** irodája Maróthy-utca 19.

Haszonbérbeadás.

Közhírré tétetik, hogy Téglás községben gyakorolható vadászati jog, utóajánlat folytán 1921. évi augusztus hó 6- n, délelőtt 10 órakor Téglás községhez tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni 1921. évi augusztus hó 1-től, 1927. évi január hó 31-ig terjedő hat évi időtartamra. Árverési feltételek Téglás községhezánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Téglás, 1921 aug. 1-én.

ELŐLJÁRÓSA G.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

Rünkenöcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek **„Radikal“** patkányirtó szer stb. Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhetők be Telefon 14-80 Kőző Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

CSURKA „KEGYELET“ Temetkezési Vállalat Debrecen, Kossuth-u. 8. Kőlesőnsegélyző épület. Bármilyen temetésekét vidéken is legolcsóbb napi áron a leggyelmeőbb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett vége. Telefon 381. Elsőrendű felszerelés. Dus, nagy választék

Sertésjelentés. (aug. 1.) Maradvány tegnaptól 824, érkezett 160, összesen 894, eladott 150, maradvány 834 Arak zsirsertés öreg 77-80, fiatal nehéz zsirsertés 71-78, könnyű 65-74.

Gyümölcs piac. Megy 14-16, barack 8-16, őszibarack 35-50, rétesnek való alma 6-10, enniváló 8-12, körte 10-26, szeder 7-8, málna szörpnek 45-50, enniváló 65, ringló befőzni való 8, enniváló 20, vörös szilva 8-12, sárga dinnye 20, szőlő 35-40.

DEBRECENI Kalapgyár HILLES KÖSA Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan PIAC-U. 63. sz. Értékesítő készítettnek

Új Isztkönyvek

előjegyezhetők **BŐR KÁLMÁN** : fűszerüzletében : Csapó-utca 39.

A cukor termelésének és forgalmának szabaddá tétele.

A 4923-1921. M. E. számú kormányrendelet szerint a cukortermelés és belföldi forgalma 1921 szeptember 1-től kezdve szabad. Ehhez képest mindazon vállalatok, melyek a cukor termelésére, árának megállapítására, belföldi szállítására és forgalmára vonatkoznak, szeptember 1-től hatályukat veszítik. A m. kir. cukorbizottság szeptember 1-én napjával felszámol. A rendelet a cukor behozatalára és kivitelére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket nem érinti. Debrecen, 1921 augusztus 1-én.

Közélelmezési ügyosztály.

Eladó ingatlanok:

Maróthy-utcán 6 szobás családi ház be-költözéssel, Faragó-utcán 5 szobás családi ház azonnal átadó, Bauer-telepen 2 szobás esimos kis ház 300 négyszögöl kerttel, Sestakertben András-y-uton 856 négyszögöl szőlő gyümölcsösrel rögtön átadó. Sestakertben Andrassy-uton 900 négyszögöl szőlő gyümölcsös azonnal átadó. Debrecenhez közel 150 holdas birtok fekete föld eladó. **Dezső László** irodája, Maróthy-utca 19.